

BLAGDAN GOSPE LURDSKE U KARAŠEVU

Blagdan Gospe Lurdske proslavljen je i ove godine u svetištu Lurdske Gospe u Karaševu, u srijedu 11. veljače, svečanim euharistijskim slavljem s početkom u 12:00.

Misno slavlje predvodio je župnik i domaćin, vlč. Petar Rebedžila u zajedništvu sa svećenicima iz susjednih župa, vlč. Marjanon Tjinkulom (iz župe Lupak) i vlč. Petrom Dobrom (iz župe Klokotič). Iako je bilo dosta hladno, na sv. Misi sudjelovao je veliki broj vjernika iz svih sedam karaševskih sela.

U kratkoj propovijedi, vlč. Petar Rebedžila je želio posebno istaknuti kolika je moć naše nebeske Majke, i da ako Nju molimo u svakom trenutku našega života, nećemo odlutati s pravoga puta, a naše molitve bit će uslišane. „Iz Evanđelja smo čuli da Isus ne tel ješte da počme svoje javno djelovanje, da čini čudesa, ali na riječ Njegove Majke, On je učinil prvo čudo. Nek Isus učini čuda i u vašem životu, da vas obrati, da vam pokaže i pomogne da idete pravim putem, putem koji vodi u nebo. Bl. Djevica Marija je naš putokaz i dokaz Božje ljubavi, Ona je dokaz Božje želje da svi mi stignemo u nebo. Dobri Bog neka vas blagoslovi, neka blagoslovi vaš trud i vašu muku. Amen!“

Ovaj Blagdan Gospe Lurdske slavi se svake godine 11. veljače zato što se prije 157. godina, točnije rečeno jednog četvrtka, 11. veljače, davne 1858., dogodilo Prvo Gospino ukazanje (od ukupnih 18 kojih je imala do kraja te iste godine). Gospa se je tada ukazala djevojčici po imenu Bernardica Soubirous, u Lurdu kod špilje, mjesto koje danas posjećuje više od milijun hodočasnika godišnje.

Zbog velikog broja bolesnika koji posjećuju Lurd svake godine i mole za ozdravljenje, sv. papa Ivan Pavao II. je 1992. godine blagdan Gospe Lurdske proglasio Svjetskim

Svećenici iz karaševskih župa za vrijeme misnog slavlja

danom bolesnika. Ove godine bio je proslavljen 23. Svjetski dan bolesnika, prigoda kojom bi trebale javnosti širom svijeta bar na ovaj dan otvoriti oči, a državne strukture sensibilizirane i potpomognute kako bi

uvidjele potrebe bolesnika i opskrbile im bar skromnu zdravstvenu pomoć. Zdravstvena pomoć ne bi smijela biti uskraćena nikome, pogotovo onim bolesnicima koji su zanemareni od državnog sustava i socijalne klase.

Slavica Muselin

Vjernici iz karaševskih sela na sv. Misi kod Lurdske Gospe u Karaševu

UREDNIŠTVO:

ISSN KOD 1841-9925

Počasni glavni urednik: prof. Milja RADAN

Glavni urednik: Ivan DOBRA

Urednici: Lina TINKUL; Daniel LUKAČELA; Slavica-Marija MUSELIN; Marija LACKIĆ; Marija ĐURKICA

Tehnoredaktor: Zlatko Nikola URSUL

Fotoreporter i grafički dizajn: Ljubomir RADAN

Adresa: Carașova 22, Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

REDACȚIA:

COD ISSN 1841-9925

Redactor principal onorific: prof. Mihai RADAN

Redactor principal: Ivan DOBRA

Redactori: Lina TINCUL; Daniel LUCACELA; Slavița-Maria MUSELIN; Maria LAȚCHICI; Maria GIURCHIȚA

Tehnoredactor: Zlatko Nikola URSUL

Fotoreporter și designer: Liubomir RADAN

Adresa: Carașova 22, jud. Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

U OVOM BROJU / ÎN ACEST NUMĂR:

SEBIČNOST...

str. 3
pag. 3

DESPRE ȘEDINȚA..

str. 6
pag. 6

POČINJE OLIMPIJADA...

str. 9
pag. 9

DVOJEZIČNO GLASILO KARAŠEVSKIH I TAMIŠKIH HRVATA
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A UNIUNII CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

Godina: XXII
Broj: 116.
Veljača 2015.
Anul: XXII
Nr.: 116
Februarie 2015

DJEČJI ŠKOLSKI KARNEVAL

DJEČJI ŠKOLSKI KARNEVAL

Jednom godišnje, točnije rečeno prije Pepelnice i korizmenog doba, u našim karaševskim selima postoji tradicija da se i mladi i stari maskiraju bilo u likove koje najviše vole, bilo pak u svima omražene likove.

Na poklade dozvoljeno je da budemo kostimirani i u lo-pove, i u varalice, i u vještice pa čak i u zombije ili druge koje još nezamišljive likove. Taj dan se može smatrati jednim od najluđih dana u godini. Predkorizmena zabava maskiranih sadrži i određeni simbolizam, zato što je korizma vrijeme kada svi mi trebamo skinuti maske s lica i postati onakvi kakvi uistinu jesmo. Korizmeni period kroz godinu pruža nam priliku da sebe mijenjamo u bolje, da pokušamo biti umjereni u svemu, ne samo u hrani i piću.

Ovogodišnji dječji školski karneval održan je u Lupaku 16. veljače s početkom od 11,00, a sudjelovateli su bili učenici iz OŠ Lupak, OŠ Klokotič, OŠ Vodnik i OŠ Ravnik. Inicijatori ovog kulturnog događaja su bili OŠ Lupak u partnerstvu sa Zajedništvom Hrvata u Rumunjskoj i Županijskom knjižarom „Paul Iorgovici“.

Povorka maskiranih protagonista karnevala najprije je krenula lupačkom ulicom od škole do parkirališta ispred općine Lupak, da bi se na kraju svi okupili u Domu kulture iz Lupaka, gdje je izvedena posebna priredba, odnosno edukativno-zabavni program. Povorka maskiranih učenika je imala i glazbeni pratnju, g. Petar Birta na harmonici, zajedno s ponajboljim učenicima: Draganom Birtom iz OŠ Klokotič (harmonika), Ivanom Filkom iz OŠ Klokotič (harmonika), Đurđom Šerom iz OŠ Lupak (harmonika) i Eduardom Šerom, OŠ Lupak (violina).

Iz gorenavedenih škola sudjelovali su svi učenici i slika mnogobrojnih likova bila je fantastična. U povorci, a i kasnije u Domu kulture, mogli smo primjetiti junake iz dječjih priča, iz crtanih filmova i znanstveno-fantastičnih filmova, bilo je tu likova iz svakodnevnog života, iz jedinstvenih prilika u životu obitelji, imali smo i likove iz životinjskoga i biljnoga svijeta, bilo je i nogometnog tima,

liječnika, zapravo rečeno, ni ne znam čega sve nije bilo.

U Domu kulture iz Lupaka, mjestu karnevalske zabave, učenici su započeli svoj program na akordima tradicionalne glazbe „Dva i dva“, gdje su, uz ples, predstavili i svoje maske. Svaki je razred predstavio pred stručnim žirijem svoju grupnu ili osobnu masku. Dok je stručno

Banak, koja pripada isto pripremnom razredu i koja je imala kostim „Princeze“ i treće mjesto zauzima Petronela Bunea, kostimirana u „Tigricu“, iz iste grupice pripremnog razreda. OŠ iz Vodnika osvojila je prvo, drugo i treće mjesto za mališane koji su imali grupnu masku nogometni tim „Zorile Vodnik“. Spomenimo i da je načelnik općine Lupak, g. Marjan Vlasović, nagradio s 50 Eura učenike koje su svirali i održavali veselje na karnevalu učenika.

Na kraju karnevalskog veselja u Domu kulture uslijedio je omiljeni zalogaj djece, hrenovke s kećupom ili senfom te sok. Sve pristutne je pozdravila ravnateljica OŠ Lupak, prof. Florika Lupu te zahvalila svima koji su na bilo koji način pomogli oko pripremanja ove akcije. Posebno je zahvalila profesorima i roditeljima, lupačkoj župi, općini i policiji iz Lupaka. Istaknula je i tradicionalnu financijsku pomoć Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj, bez čije suradnje ova akcija ne bi bila toliko uspješna.

Redakcija „Hrvatske grančice“ upućuje s ovom prilikom najiskrenije čestitke svim učenicima i nastavnicima iz OŠ lupačke općine. Ovakve kulturalne manifestacije na najbolji način pridonose očuvanju i promoviranju običaja i tradicija iz naših karaševskih krajeva i pomažu da ih zub ovih modernih vremena ne ugasi.

Slavica Muselin

povjerenstvo odlučivalo o najboljim maskama, učenici su plesali tradicionalni karaševski „Danac“, a zatim i „Portanje“.

Predsjednica žirija, odgajateljica Pîrvu Loredana, uručila je svim prigodno kostimiranim učenicima priznanice i nagrade. Kada je riječ o učenicima iz OŠ Lupak, prvo je mjesto odnio 6. razred s grupnom maskom „Ciganke“, drugo mjesto osvojio je pripremni razred zajedno s 3. razredom, i to grupnom maskom „Male vještice“, a treće mjesto je zajednički pripao 1., 2. i 4. razredu grupnom maskom „U svijetu bajki“. Specijalnu priznanicu osvojio je 7. razred s predstavom „Krštenje“ i 8. razred, koji je odglumio „Svadbu“.

Iz OŠ Klokotič, prvu nagradu su osvojili 1. i 4. razred s grupnom maskom „Likovi iz bajka“, drugo mjesto „Glazbenici Narandža“ i treće mjesto osvaja Ivana Vlasović iz 7. razreda, kostimirana u „Vješticu“.

Iz OŠ Ravnik, prvo mjesto osvaja Dejana Anka Hoca, iz pripremnog razreda, koja je bila kostimirana u „Groficu“, drugo mjesto osvaja Bijanka

SVJETSKO PRVENSTVO U RUKOMETU

Reprezentacija Francuske novi je svjetski prvak u rukometu nakon što je 1. veljače 2015. g. u finalu Svjetskog prvenstva u Dohi svladala domaću ekipu Katara rezultatom 25:22.

Osvajivši zlatnu medalju francuska rukometna reprezentacija je peti put osvojila svjetsku krunu postavši prva kojoj je to uspjelo. Više od toga, Francuzi sad imaju sva tri velika trofeja u svojim rukama, to jest Europsko prvenstvo, Svjetsko prvenstvo i Olimpijske igre. Francuska je do sada imala četiri svjetska zlata, baš kao i Švedska i Rumunjska. Tri titule svjetskih prvaka imaju SSSR/Rusija, te Njemačka, dvije titule imaju Španjolci, a po jednu Hrvatska i Jugoslavija.

Nakon pobjede nad Hrvatskom u četvrtfinalu, reprezentativci Poljske izgubili su protiv Katara u polufinalu, no u utakmici za treće mjesto na Svjetskom prvenstvu uspjeli su smoći snage za novi pothvat i svladali Španjolsku s 29-28 nakon produžetka. Bronca u Qataru je Poljacima četvrta svjetska medalja nakon srebra 2007. i bronci 1982. i 2009. godine.

Hrvatska muška rukometna reprezentacija na Svjetskom je prvenstvu u Qataru zauzela šesto mjesto nakon što je u posljednjem nastupu izgubila od Danske s 24-28 (11-15). U devet odigranih utakmica na ovom SP Hrvatska je ostvarila sedam pobjeda, pet u skupini, te u osmini finala protiv Brazila i u prvom susretu razigravanja za plasman od petog do

Rukometna reprezentacija Francuske

osmog mjesta protiv Njemačke, uz dva poraza, u četvrtfinalu od Poljske, te u susretu za peto mjesto od Danske. Šestim mjestom osigurane su kvalifikacije za nastup na Olimpijskim igrama sljedeće godine u Rio de Janeiru. Šesto mjesto u Qataru najslabiji je rezultat Hrvatske na posljednjih

sedam svjetskih prvenstava, odnosno nakon osvajanja zlatne medalje u Portugalu 2003. Uslijedila su srebra 2005. i 2009., te bronca 2013., dok je na preostala dva SP (2007, 2011) Hrvatska bila peta. Uzimajući u obzir sve velike turnire, ovo je najslabiji rezultat od Eura 2002.

Ivan Dobra

Rukometna reprezentacija Hrvatske

JOŠ JEDNA SREBRNA SVADBA U KARAŠEVU

U prošlom broju Hrvatske grančice pisali smo, između ostalog, i o značaju srebrnih, zlatnih i dijamantskih svadba, a zatim smo naveli i parove iz karaševske općine koji su ove godine već proslavili ili će pak tijekom godine proslaviti jednog od ovih bračnih jubileja. Bilo je riječi o 24 para koji slave 25. godišnjicu braka, 8 parova koji slave 50 godišnjicu braka i 4 para koja slave dijamantsku svadbu, što je za naša malena mjesta iznimno lijep broj.

Ipak, informacija o bračnim jubilejima nije bila potpuna jer sam u međuvremenu doznao da su 1990. godine u crkvi Marijina Uznesenja iz Karaševa vjenčani i **Marjan Krsta** iz Karaševa s **Marijom Njagul** iz istoga mjesta. Prema tome, kao i svim ostalim ovogodišnjim slavljenicima,

tako i Marjanu i Mariji Krsti, rođenoj Njagul, želim prilikom predstojećeg ovogodišnjeg obnavljanja bračnih zavjeta i primanja blagoslova u našoj crkvi još puno zajedničkih sretnih godina u krugu obitelji i najmilijih. Smatramo da je vrlo značajno istaknuti ove bračne jubileje u vrijeme kad upravo značaj bračne vjernosti i ustrajne ljubavi gubi na vrijednosti. Isto tako, s ovom prigodom se ispričavam i drugim ovogodišnjim potencijalnim slavljenicima bračnih obljetnica iz karaševske općine, čija smo možda imena silom prilika izostavili, s napomenom da ćemo u sljedećim brojevima naše publikacije, ukoliko dobijemo obavijest, spomenuti i njihove bračne obljetnice.

Ivan Dobra

OGLASI-ANUNȚURI

Cumpăr pământ, cu acte în regulă, între Carașova și Nermet. Cei interesați mă pot contacta la numărul de tel. 0741076478.

Filmăm evenimente speciale din viața dvs., nunți, cununii, botezuri, majorate.

Calitate FullHD sau standard. Cunoaștem bine obiceiurile și tradițiile locale. Detalii în loc. Carașova, la nr. 0753078164.

CARNAVALUL ELEVILOR

La Școala Generală nr. 2 din Carașova, copiii de grădiniță și școală primară au participat la carnavalul organizat cu ocazia Fașancului.

Acest spectacol a avut scopul de a lărgi orizontul copiilor legat de anumite obiceiuri, cum ar fi alungarea iernii, respectiv întâmpinarea cu voie bună a primăverii. De buna desfășurare a evenimentului s-au ocupat cadrele didactice Filca Ana, Aida Borcescu, Beța Verița și Stoica Viorica Angelica, care au pregătīt cu multă măiestrie și dăruire întregul spectacol. De asemenea, este adevărat faptul că astfel de serbări sunt un prilej de bucurie și pentru părinți, care participă cu entuziasm la pregătirea și desfășurarea propriu-zisă a acestor activități.

Costumația protagoniștilor a fost inspirată de diverse personaje de poveste și de fantezie, ca de exemplu: zâne, prințese, Spiderman, Superman, prinți, pirați, polițiști, vânători, cowboy, cavaleri, floricele, fluturași, clovni, vrăjitoare, monștrii. Copilașii și-au prezentat fermecătoarele costume în fața publicului format din părinți, frați, bunici și apropiați, care și în acest an au umplut sala de clasă, decorată special pentru această ocazie. Cei mai mărișori au susținut și câte o scenetă, după coregrafia învățată. S-a ascultat muzică, s-a dan-

sat, au avut loc diferite probe și toată lumea s-a simțit bine. Costumele au fost închiriate sau realizate de mâinile iscusite ale părinților, iar prezentarea a fost făcută într-un program artistic întocmit special pentru această ocazie. Micuții au reușit să se pună în

pielea personajelor pe care și le-au ales și au oferit un spectacol minunat. Drept recompensă pentru participarea la manifestare, fiecare copil a primit câte un premiu, iar la final distracția a continuat în sălile de clasă ale elevilor.

LUNA FEBRUARIE

Februarie este a doua lună a anului în calendarul Gregorian. Este cea mai scurtă lună din an, care are numai 28 sau 29 de zile.

În tradiția noastră populară, luna februarie este denumită: Faur, Făurar. Astfel, denumirea de Faur este legată de meșterii făurari, lucrători ai fierului, care pregătesc uneltele de muncă, ascut sau confecționează fiarele și cuțitele. Este luna în care gospodarii satelor încep pregătirile pentru muncile câmpului, lucrul în livezi, altoitul pomilor, răsăditul semințelor și multe altele.

Pentru că are numai 28 de zile sau 29 în anii bisecți, Faur este considerat fratele cel mic al lunilor anului. În tradiția populară timpul reflectă capriciile copilului Faur: când râde și zâmbește, e frumos, când plânge bate viscolul, când e supărat dă ger de crapă pietrele.

Conform datinei populare, în februarie se încheie șezătorile și,

împreună cu acestea, distracțiile tinerilor din serile și nopțile lungi de iarnă.

Luna februarie este marcată de două sărbători populare mai importante: Ziua Ursului și Dragobetele.

Povestea lui Februarie

A fost odată un bătrân pe care îl chema Anul. Acesta avea 12 feciori numiți precum lunile anului: Ianuar, Februar, Martie și așa mai departe. Altă avere nu avea omul decât o vie. A dat Dumnezeu și au cules și ei via, ca tot omul, și vinul ce le-a ieșit l-au pus tot într-un singur butoi. După ce au pus vinul în butoi, s-au înțeles între ei ca numai la început de an să înceapă să-l bea. Zis și făcut.

Ca să se cunoască până unde este vinul fiecăruia în butoi, au tras cu cărbunele câte o linie de-a curmezișul pe fundul butoiului culcat. Apoi, că să nu fie neînțelegeri, fiecare și-a pus cana lui. Februar, fiind cel mai mic, și-a pus cana jos de tot, aproape de doagă, că așa era pe vremuri, cel mai

mic la urmă. Fiecare dintre frați dorea să aibă ultimul vin nebăut în butoi, ca să facă în necaz celorlalți că nu au economisit, cum e omul nostru, care mai de care mai moțat. Februar, fire mai altfel decât ceilalți frați, a început să tot bea din cana lui. Când îl căuta omul, tot vesel și plin de vorbă îl găsea, trântărea verzi și uscate și tot fluierând mergea. Ceilalți râdeau în sinea lor și-și spuneau: "Repede, repede isprăvește el vinul și să-l vedem ce face!"

Îi vine pofta lui Ianuar să-și guste și el vinul. Sucește de cană și vin nu curge deloc. Încearcă și ceilalți, vin nici un pic nu mai aveau, numai jos la doagă, partea lui Februar mai curgea. Frații, supărați, au luat-o la goană după Februarie, să-l prindă și să-i dea ceva de cheltuială pentru isprava făcută. Când îl fugăreau, Februar plângea, când îl lăsa râdea ca un copil. De atunci, se zice că luna februarie poartă numele lui Februar și e schimbătoare: aci cald, aci viscol, aci frig, după felul cum a fost când l-au alergat frații lui.

Maria Giurchița

SEBIČNOST KOJA NAS POLAKO RAZARA

Živeći danas u okruženju gdje sam nekada provela najljepše trenutke moga djetinjstva i gdje sam odlučila da bi bilo idealno mjesto i za odgoj moje djece, počela sam se pitati sve više zašto radosti i očekivanja su se toliko promjenila u zadnjim godinama?

Zašto su neke osobe postale neprepoznatljive danas, a nekada su bile tako drage? Zašto je našu malu zajednicu okružilo toliko sebičnosti, sumnje, nemira i mržnje?

U svakodnevnom razgovoru s mještanima (na sokaku, kod ljekara u čekaonici, u dućanu, nedjeljom poslije sv. Mise itd.) na različite teme, osjetila sam kako je stanje današnjeg Karaševka postalo zabrinjavajuće. Nezadovoljstvo i nezahvalnost utoliko su veći ukoliko su životni standardi i materijalno stanje bolji. Ova činjenica dovela me je do toga da sebi postavim pitanje ŽASTO? Što je promijenilo ljude koji su i prije tu živjeli, bavili se poljoprivredom i gradili velike kuće da budu ujedinjeni i pomažu sebi, a danas je prevladala sebičnost u njihovim životima.

Svatko za sebe! Što je za učiniti da se ta sebičnost i zavidnost ne šire, da tuga ne prevlada u našim srcima i da se monotonija ne usadi u našu dušu?

Brazilski biskup Camara je rekao: „Najstrašnija eksplozija koja prijeti današnjem svijetu jest eksplozija ljudske sebičnosti – ona razara čovjeka kao čovjeka“. Čim postanemo sebični počinjemo polako ubijati

dobru volju, vjeru i ljubav prema bližnjemu. Sebičnost ubija i volju za život! Dokaz tome su i generacije koje u zadnjim godinama ubijanjem nerođene djece smatraju to civiliziranim i modernim životom. Što je bilo ranije u ovim krajevima nezamišljivo, danas je postalo normalno. Mladi više ne ulaze u brak samo zbog ljubavi i poštovanja koje imaju jedno

Neki su u takvom pesimističkom stanju da su stigli do zaključka da je bolje i ne živjeti, nego ne imati nekih materijalnih zadovoljstava. Ali to su naši odabiri, priznali mi to sebi ili ne! Odgovorni smo za način na koji živimo. Onoliko koliko dajemo, dobit ćemo! Onaj koji iskreno ljubi, spreman je i živjeti za drugoga. Rado žrtvuje svoje vrijeme i svoja dobra kako bi bar malo usrećio i bližnjega svoga, to mu drži budnu volju za životom! Dajte i dat će vam se! Dok pomažemo drugima u njihovim potrebama, pomažemo i sami sebi. Na taj način pokazujemo da svoju vjeru živimo i potvrđujemo djelima.

Lijepo je brinuti se o bližnjemu svome kada god je to potrebno i moguće, poštivati prirodu koja nas drži u životu jer tako će naš svijet postati boljim i ljepšim. Ako bi se svatko od nas

potrudio da svakog dana postane bolji, da zbog svoje sebičnosti ne ugrožava život susjeda, sela i kraja, nestale bi nesu-glasnica između mještanima u našim krajevima. Bilo bi manje svađa, raslo bi poštovanje i ne bi se zaboravilo davati, opraštati i podići glavu kada se bude klonulo. Lako je učiniti druge nesretne i napuniti ih mržnjom i zlom voljom, lažima i neistinom, raznim prijevarama. Ali, da li je samo to svrha našega postojanja? Mislim da nije! Uvjerena sam da svatko od nas ima negdje u sebi duboko usađenu ljubav. I ako ljubavi nosi u sebi, onda to je dragocjeno, to se ne smije dozvoliti da se izgubi, a takva osoba netreba biti zane-marena od zajednice bila ona bogata ili siromašna, školovana ili ne. Nesebične osobe, pogotovo u naše dane kada ih je sve manje i manje, živi su dokaz vjere i one su pravo bogastvo za svakoga od nas. Sve što činite dragi Karaševci, neka bude s ljubavlju i od srca, kako bi imali i naši najmanji i najmlađi koga slijediti i čije lijepe primjere pratiti.

Slavica Muselin

SASTANAK KOORDINACIJSKOG ODBORA ZHR-A

Prvo ovogodišnje zasjedanje Koordinacijskog odbora Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj održano je 21. veljače s početkom od 11,00, u glavnom sjedištu organizacije i u prisustvu 15 od ukupno 17 članova ovog rukovodećeg tijela.

Dnevni red sastanka, -odobrenje računovodske bilance za prošlu i odobrenje budžeta organizacije za godinu u tijeku te razno, -odobrenje većinom glasova (četiri za, jedan protiv) na prethodno održanom sastanku petorice članova Izvršnog vijeća organizacije.

Nije na subotnjem sastanku u dvorani Amfiteatar bilo nekih povećih svađa i mučnih diskusija između nekih članova Odbora, s jedne strane, i predsjednika organizacije, s druge strane, kako je to uobičajalo bivati na svim sjednicama u zadnjim dvjema proteklom godinama. Zastupnik Slobodan Gera, inače član Koordinacijskog odbora, predložio je na početku sastanka da se u dnevni red uključi i točka o određivanju datuma sljedećeg sas-

osim redovnih, i više izvanrednih sastanaka, sumnjamo da će ove godine stvari stajati drugačije. Po svemu sudeći, ZHR će i ove godine djelovati bez odobrenog budžeta, isto kao i lani ili kao 2013. godine. Ovoliko nesuglasica odavna nije bilo unutar rukovodećih faktora ZHR-a,

zajedničkog nezadovoljstva istaknuli su neracionalnu raspodjelu novčanih fondova Zajedništva, naglasivši kako predloženi budžet ne poštuje prioritete karaševske zajednice.

Koordinacijski odbor ZHR -a se u principu svake godine sastaje u redovnim sjednicama jednom u svakom tromjesečju i još jednom ili dva puta prilikom izvanrednih sjednica. Aktualno ustrojstvo Koordinacijskog odbora bilo je izabrano prilikom VII. Zemaljske konferencije iz 4. lipnja 2011. godine, kad su tadašnji delegati s otvorenim glasovanjem i jednostavnom većinom validirali listu s kandidatima predloženih za članove ovog rukovodećeg tijela ZHR-a.

Na kraju bi se još moglo dodati kako su sastanci Koordinacijskog odbora otvoreni za javnost i unatoč tome slabo posjećeni i praćeni, jedino prisustvuju, uz zane-marljive iznimke, zaposlenici ZHR-a, čija je prisutnost inače obavezna, i dr. Milja Vata, predsjednik lokalne organizacije iz Klokotiča i bivši član odbora, čija je prisutnost inače neobavezna.

Ivan Dobra

tanka ovoga tijela radi sazivanja Konferencije. Prijedlog Slobodana Gere usvojen je većinom glasova, sljedeća sjednica programirana je za 9. svibnja, a jedna točka dnevnog reda bi tada trebala uključiti određivanje datuma i preliminarnih priprema za održavanje Konferencije.

Isto kao i prošle godine, a dijelom i prethodne godine, niti na prvom ovogodišnjem sastanku nisu usvojene točke dnevnog reda o izvršavanju budžeta za prethodnu i odobravanje proračuna za godinu u tijeku. Šest članova su bila za i devet protiv i kad je bilo riječ o prvoj točki, i kad se radilo o drugoj. Vremena još ima da se u ovoj godini podvrgnu glasovanju ovi problemi, no kad uzmemo u obzir situaciju iz prošlih godina, kada je u svrhu odobravanja budžeta bezuspješno sazvano,

ANUNȚ IMPORTANT

Vă anunțăm, dragi cititori ai ziarului local „Hrvatska grančica”, că pe ruta Carașova-Clocotici trebuie să circulați cu prudență sporită, deoarece se efectuează lucrări de schimbare a stălpilor de energie electrică, iar efectuarea lucrărilor nu este întotdeauna semnalizată corespunzător. Finalizarea lucrărilor este prevăzută undeva până în luna martie, așadar, atenție mare, dragi șoferi!

Slavica Muselin

POČINJE OLIMPIJADA HRVATSKOG JEZIKA

Počeo je drugi semestar. Nakon kratkog odmora učenici su se vratili u školske klupe i ponovo prionuli na učenje.

I mali smo i par prekrasnih dana sa fašničkih zabavama, maskama, maskenbalima i plesovima. Sada nam na vratima kucaju olimpijade, iz stranih jezika, matematike, prirodnih znanosti i olimpijada iz materinskog hrvatskog jezika.

Veseli nas to što, iako smo se posljednjih godina nekako već navikli slušati o krizi i nedostatku novca, ipak svake godine, unatoč krizi i svim nedostacima organiziraju se natjecanja iz hrvatskog jezika.

Do državnog natjecanja iz hrvatskog jezika, koje će se ove godine održati nakon Uskrsa, u drugom mjeseca travnja u gradu Piatra-Neamț, ima nešto manje od dva mjeseca. Do državnog natjecanja, učenici moraju proći kroz županijsku fazu i tek onda najbolji učenici idu na završnu, državnu fazu.

Nadalje nas, osim krize sa financijskim sredstvima, muči sve manji broj učenika u našim školama i, nažalost, tendencija zatvaranja nekih škola i njihovo spajanje. To skoro pa automatski povlači za sobom i smanjenje broja učenika koji će sudjelovati na državnoj razini. No, već nekoliko godina stvari tako stoje pa se ipak nadamo da će se u dogledno vrijeme stanje popraviti pa ćemo opet, kao prije par godina, na državno natjecanje ići s većim brojem učenika na olimpijadu. Smatramo da je itekako to motivirajuće za naše učenike, motivirajuće u smislu da se više posvete učenju materinskog jezika, književnosti i kulture, ali i mogućnosti da upoznaju i druge gradove naše zemlje, učenike pripadnike drugih nacionalnih manjina što sve skupa doprinosi razvoju komunikacijskih i društvenih sposobnosti naših učenika, sposobnosti koje su im itekako potrebne kasnije kada krenu tražiti poslove.

Kako smo prošle godine prvi put objavili tematiku za olimpijadu, da bi izbjegli kasnije prigovore na račun nastavnika, odlučili smo to napraviti i ove godine kako bi učenici bili upoznati s tematikom koju moraju pripremiti za županijsku fazu,

a onda i za nacionalnu fazu olimpijade hrvatskog jezika.

Stoga donosimo u našim novinama GLAVNE TEME, ORIJENTATIVNU BIBLIOGRAFIJU za olimpijadu. Ponavljamo, to je orijentativna bibliografija, znači učenici će još sa svojim profesorima dogovarati teme koje moraju pripremiti.

ORIJENTATIVNA BIBLIOGRAFIJA ZA OLIMPIJADU HRVATSKOG JEZIKA

OSNOVNA ŠKOLA

GRAMATIKA

Za sedmi razred osnovne škole:

- REČENICA, VRSTE REČENICA
- NEZAVISNOSTOŽENE
- REČENICE (SASTAVNE, RASTAVNE, SUPROTNE, ISKLJUČNE, ZAKLJUČNE)

- DEFINICIJE, PRIMJERI, VEZNICI
- PREPOZNAVANJE SPOMENUTIH REČENICA U TEKSTU
- NASTAJANJE RIJEČI (POSUĐIVANJE, PROMJENA VRSTE, PROMJENA OBLIKA);
- PODRIJETLO RIJEČI
- FRAZEMI
- GLASOVNE PROMJENE (SIBILARIZACIJA, PALATALIZACIJA, NEPOSTOJANO a)
- NARJEČJA HRVATSKOG JEZIKA

KNJIŽEVNOST (za sedmi i osmi razred)

Učenici će dobiti jedan tekst (odlomak iz književnog djela). Morat će odrediti:

- VRSTU TEKSTA
- PRONAĆI STILSKE FIGURE
- PREPRICATI TEKST
- ODGOVORATI NA POSTAVLJENJA PITANJA VEZANA UZ DOTIČNI TEKST

Također, postoji mogućnost da učenici pišu ESEJ na jednu od

sljedećih tema: DOMOVINA, RODNI KRAJ, LJUBAV, PRIRODA, POVIJEST, OBIČAJI.

U pisanju eseja, sastava posebno će se ocjenjivati: izražavanje, kreativnost, pravopis, korištenje stilskih figura, korištenje citata velikih svjetskih pisaca i filozofa.

SREDNJA ŠKOLA

Kako znamo, u srednjoj školi imamo samo književnost. U razgovoru s profesorima hrvatskog jezika i književnosti iz Dvojezične rumunjsko-hrvatske gimnazije u Karaševu, ove ćemo godine na olimpijadi imati samo učenike četvrtog razreda srednje škole. Teme koje učenici moraju pripremiti sljedeće su:

HRVATSKA MODERNA HRVATSKA KNJIŽEVNOST OD 1929.-1952.

Od autora na koje učenici moraju skrenuti pozornost: MIROSLAV KRLEŽA, IVO ANDRIĆ, TIN UJEVIĆ, DRAGUTIN TADIJANOVIĆ, IVAN GORAN KOVAČIĆ.

- TEKST NA PRVI POGLLED, ODLOMAK IZ JEDNOG KNJIŽEVNOG DJELA u kojem će učenici morati:

- ODGOVORATI NA PITANJA POSTAVLJENA UZ TEKST PISANJE ESEJA na jednu od sljedećih tema: ljubav, sloboda, nada, život.

Učenici moraju dobro poznavati spomenuta književna razdoblja, karakteristike, društveno-povijesni kontekst, glavne predstavnike, njihova glavna djela. I u radovima učenika srednjih škola posebno će se ocjenjivati: pravopis, korištenje stilskih figura, izražavanje, kreativnost.

ZA NACIONALNU, DRŽAVNU

etapu, uz spomenuto gradivo, učenici će, u dogovoru sa svojim profesorima, pripremiti i gradivo koje su naučili u drugom semestru, do državne olimpijade. Mogu se dodati još teme iz: beletristike, članci iz novina, časopisa.

Obzirom da smo nabrojali glavne teme koje učenici moraju pripremiti za olimpijadu, preostaje nam samo da im zaželimo dobro učenje i puno uspjeha.

Maria Lațchici

PLĂTICI CU BUZE MICI!!!

Vara lui 2014 m-a surprins în Austria la lucru, unde de abia îmi găsisem un nou loc de muncă într-o fabrică.

Și cum prima dragoste nu se uită așa ușor, se înțelege că mi-am luat cu mine și câteva ustensile de pescuit, nu foarte multe deoarece nu știam cum e cu pescuitul în această țară, cum e cu permisul, autorizațiile etc.

Și cum metereologii anunțau un weekend cu vreme frumoasă și temperaturi ridicate, am decis să fac o ieșire la pescuit. M-am interesat din timp de locurile mai apropiate de locuința mea și am hotărât să pescuiesc pe un lac privat, "TRABOCHER SEE", aflat la doar câțiva kilometri distanță.

Am amânat ieșirea la pescuit pentru ziua de duminică, deoarece în ziua precedentă am onorat invitația unor rude apropiate de a participa la o petrecere. Acolo m-am întâlnit cu mai mulți prieteni și am sărbătorit mult și cu poftă, până noaptea târziu. Rundele s-au succedat una după alta, până le-am pierdut numărul.

Duminică dimineața am ajuns pe malul lacului pe la ora 7,30, impulsivat și de sfatul pe care cu ani în urmă mi-l dădea bunicul: cine se culcă ultimul trebuie să se trezească primul. Bineînțeles că m-am aprovizionat din timp cu toate cele trebuitoare pentru o partidă reușită de pescuit, dar asta numai după ce în prealabil am cules informațiile necesare despre lac și peștii care sălășluiesc în el. Astfel, am aflat că era vorba de mai multe specii de crap, îndeosebi Crapul Oglină și Crapul Sălbatic (românesc - cel cu solzi), apoi Știucă și foarte rar Șalău. În schimb, prima și cea mai adecvată opțiune rămânea cea a pescuitului la pești pașnici precum Roșioara, Plătica și Carasul, care se găseau din belșug în lac și îi puteai reține fără număr în cazul în care le veneai de hac!!! Aveam asupra mea 3 kg cu aromă de căpșuni, 2 cutiute cu râme roșii de bălegar, două cu viermi albi de carne și o mămligă dintr-un kg de făină de porumb pe care am făcut-o acasă. Undițele le-am echipat cu linie fină, nailon de 0.16, și cârlige mici, iar apoi am achitat suma de 24€ pentru ziua de pescuit. Paznicul lacului mi-a explicat cu multă răbdare cum stă treaba cu pescuitul în acea zonă, m-a ajutat să aleg locul potrivit pentru specia de pește pe care aveam de gând să-l pescuiesc, după care și-a văzut de ale lui prin împrejurimile lacului.

Rămas singur în locul acela necunoscut, mi-am echipat bețele de pescuit, însă nu am lansat nici unul deoarece am vrut ca prima oară să momesc locul unde urma să pescuiesc. Am făcut 3-4 bulgări amestecați cu nadă și nămol din malul lacului în care am adăugat viermi și râme roșii și am așteptat ca nada să-și spună cuvântul. În tot acest timp am luat micul dejun, - ceai fierbinte aro-

câteva lansări, iar apoi au urmat și primele capturi. Victimele erau două Roșioare și trei Plătici, unele mai frumoase ca altele, toate prinse la râmă roșie de bălegar. Am încercat și la porumb din cutie și mi-au răspuns trei Carasi de toată frumusețea. Spre ghinionul meu, am avut parte și de agățături, linii rupte și cârlige pierdute. Oricum, toate cârligele trebuiau debarbate, fapt căruia i se și datorau câteva capturi pierdute.

Înainte de ora prânzului vremea se încălzise binișor, iar peștii au încetat să mai fie interesați de râmele și momelile mele. Am decis să mai pregătesc câțiva bulgări de nadă și să-i arunc în apă. Am lăsat nada să-și facă efectul și m-am deplasat la o terasă din coada lacului, nu foarte departe de locul unde am pescuit. Acolo mi-am astâmpărat setea cu câteva beri.

Cu toate că după ora prânzului peștii nu au mai avut activitatea pe care au avut-o în orele dimineții, am mai pescuit cu spor încă vreo două ore, după care mi-am strâns lucrurile și l-am sunat pe unchiul meu să vină după mine. Pește aveam mai mult decât suficient, adunam cam 10 kilograme și trebuia să ajung acasă mai devreme deoarece peștii trebuiau curățați cât mai proaspeți pentru o saramură la borcan cu sos de roșii.

Am ajuns acasă pe la ora 16,00, foarte mulțumit de rezultatul avut și de locul de pescuit pe care l-am ales. Mi-am promis ca data viitoare să-mi aduc arsenalul greu din România, adică bețele mele de Dunăre și să-mi încerc norocul la răpitori, pasiunea mea de acum și din totdeauna. În cel mai scurt timp voi pleca în amonteale vreunui râu de munte din Austria în căutarea păstrăvului sau a altor răpitori, la fel cum făceam mai demult pe Clisura Dunării, de la Baziaș până în județul Mehedinți, sau pe Cheile Carasului, de la Peștera lilieciilor și până la izvoarele Carasului.

Petru Milos

NOVI ZAVJET NA KARAŠEVSKOM GOVORU

U listopadu 2013. godine izdan je u neimenovanoj tiskari u Njemačkoj Novi zavet na karaševskom govoru, knjiga koju bi inače svaki Karaševak trebao konzultirati.

Riječ je naime o adaptaciji Novoga zaveta na karaševski idiom koju je izvršio Luka Petraška, jezikoslovac po struci i svojevremeno dugogodišnji profesor rumunjskog jezika i književnosti u Karaševu.

Autor je uložio velik dio svog života, 17 godine, stoji u predgovoru, kako bi omogućio svakome Karaševku pristup biblijskoj poruci na materinskom jeziku. „Da bi postigao Boži blagoslovi, makar koj čovik ili žena neopodno treba znati volju Božu, a to se može samo slušanjem ili čitanjem Njegove reči; i baš zato sam si podmetnulo skoro sedamnaest godine rađe u ovom poslu, da adaptiram Novi zavet na karaševski jezik/govor“.

Pri pokušaju adaptiranja biblijskih tekstova na karaševski govor, autor navodi u uvodu kako „sam se najviše bazirao na prevod Du-mitru Kornilesku-a na vlaški jezik, učinjen u 1923-u godinu, ali jako mlogo su mi bili u pomoć hrvatski prevodi Ivana Ev. Šarića, Ivana Vrtarića (u tražnoj godini), pa i neki prevodi na internetu, bez imena autora, i prevod na srpski jezik Dr. Emilijana Čarnića“. U uvodu se ne navodi izričito knjiga koja je adaptirana ili preve-

dena i niti koliko vjerno autor pokušava pratiti izvornik biblijskih tekstova koji je sačuvan u kasnim tradicionalnim prijeliscima.

Nedostatak riječi i jezična siromašnost karaševskog govora dodatni su problemi s kojima se suočava Luka Petraška u svom pionirskom radu. Ne postoje pokušaji stvaranja novih riječi u duhu karaševskog idioma, ionako siromašnog, već leksičku manjkavost autor pokriva posuđivanjem riječi iz drugih jezika: „...ali najviše me mučil

nedostatak reči u ovom govoru, a to dobri zna svaki karaševak. Moral sam „zajimati“ reči iz drugi jezici (hrvatski, srpski, vlaški, pa čak i grčki i židovski-jezici u kojim je napisana cela Biblija)... Za dosta mlogo reči sam upotrebio verziju King James (KJV), na engleskomu jeziku, koja je smatrana kako najbližnja originalu“.

Novi zavet na karaševskom govoru pionirski je rad i velika hrabrost u zajednici gdje i onako manjka izdavačka aktivnost. S tim više što naš jezik nije normiran, odnosno standardiziran, i ne posjeduje izražajne mogućnosti s kojima bi se i najtanjije misli mogle izraziti. Istina, prof. Petraška je izvorni govornik karaševskog jezika i lingvist po formaciji, dakle jedan od najpozvanijih da se prihvati ovakvog posla. I opet je istina, s druge strane, da nije moguće savršeno prevesti Biliju, da svaki prijevod ima nesavršenosti i nedostatke. Da li je djelo prof. Petraške doseglo zadane ciljeve i u kojoj mjeri je ova adaptacija vjerna originalu uvjerit će se svaki čitatelj koji pročita Novi zavet na karaševskom jeziku.

Biblija je inače najprodavanija

i najčitanija knjiga svih vremena. Nastala je u dugom vremenskom razdoblju od 13. st. prije Krista do 1. st. poslije Krista. Nije je sastavio i napisao jedan čovjek, nego je ona plod najmanje 40 ljudi. Pisana je u više različitih zemalja, na tri različita jezika. Većina knjiga Starog zavjeta pisana je hebrejskim jezikom, neka poglavlja Starog zavjeta napisana su aramejskim jezikom, a na grčkom jeziku napisan je Novi zavet i dvije knjige Starog zavjeta.

Prva cjelovita Biblija na hrvatskome jeziku tiskana je tek 1831. u Budimu, i to nakon smrti njezina prevoditelja franjeva Petra Katančića (umro 1825). S druge strane, velikim prevodilačkim pothvatom kritika smatra tzv. Zagrebačku bibliju, čiji su urednici Bonaventura Duda i Jure Kaštelan (prvo izdanje 1968). Kada je riječ o prijevodima, Nijemci su svoj prvotisk Biblije dobili 1466., Talijani 1471., Česi 1488., Francuzi 1523., Poljaci 1561., Sloveni 1584., Mađari 1590. i Slovaci 1829. godine. Nakon Hrvata, Bibliju su preveli Srbi 1868., Bugari 1868., Rusi 1876. te Ukrajinci 1880. godine.

Ivan Dobra

Svakog zadnjeg utorka u mjesecu s početkom od 13:00, na TVR3 prikazuje se naša emisija na hrvatskom jeziku. Gledajte nas!

Svakog petka s početkom od 19:10, na frekvenciji 105,6 MHz Radio Rešice, emitira se naša emisija na hrvatskom jeziku. Slušajte nas!

DESPRE ȘEDINȚA CL LUPAC ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT...

Întrunirea, prima din acest an, a avut ca scop dezbaterea, aprobarea sau respingerea, după caz, a mai multor puncte aflate pe ordinea de zi.

Minute...lungi, scurse...lent, croite, parcă, într-o altă dimensiune a timpului și așternute peste simțurile amorte ale participanților...aceasta a fost, pe scurt, atmosfera începutului de ședință. Și cum să și fi fost altfel dacă pe masa de lucru a consilierilor s-au regăsit doar teme de genul: proiect de hotărâre privind aprobarea planului de lucrări de interes local pentru beneficiarii de ajutor social, proiect de hotărâre privind aprobarea contului de executie bugetară pe anul 2014 sau...captivantul proiect de hotărâre privind modificarea statutului de funcții al Aparatului de specialitate al primarului comunei Lupac?

Până și pe tine, vrednicule cititor, ar trebui să te feliți pentru simplul fapt că ai rezistat senzației de plictiseală accentuată parcurgând aceste rânduri și ai ajuns până aici!

Dar...

Situația se va schimba radical odată cu darea în citire a punctului 6 de pe ordinea de zi – proiectul de hotărâre privind reorganizarea rețelei școlare a unităților de învățământ preuniversitar de stat acreditate de pe raza comunei Lupac pentru anul școlar 2015-2016.

„Citiți cu atenție adresa de la Inspectorat! Vor să ne dea școlile nouă, ca să le plătim tot noi, Primăria” – interveni apăsător și pe subiect primarul Marian Vlasici, sugerând mai apoi un posibil cal troian ascuns printre rândurile, aparent inofensive, primite de la Inspectoratul Școlar Județean. În adresa respectivă era atașată componența școlilor de pe raza comunei Lupac, arondate Școlii Gimnaziale Lupac, care vor funcționa în acest an școlar. Se cerea laolaltă și acordul Consiliului Local pentru susținerea acestor școli. Însă, nu se deslușea modalitatea prin care Consiliul Local urma să susțină școlile.

Treziți brusc din amorteală, electrizati de importanța temei abordate și chiar de scenariul închiderii

Consilierii în dezbatere

unor școli din comună, toți cei prezenți au început să dezbată. Au vorbit unii cu alții, au vorbit toți laolaltă, au căutat vinovații, au căutat soluții și au triumfat, în final, prin adoptarea deciziei unanime – școlile vor fi sprijinite! Însă, nu cu bani, ci, probabil, cu multă înțelegere și bunăvoință! Încă nu se știe precis...

Și totuși, de ce ar fi școlile din comună pasibile de închidere?

În urmă cu niște ani, Ministerul

Simultan au fost introduse microbuzele școlare pentru transportul elevilor spre și dinspre școală.

Așa a apărut și prima „victimă” din bazinul carașovenesc – școala din Rafnic. Ciclul gimnazial al acesteia a fost comasat, elevii putând alege pentru frecventarea în continuare a orelor de clasă între Școala Clocotici și Școala Lupac. La acea vreme Uniunea Croaților din România a protestat alături de părinții elevilor din Rafnic susținând că prin desființarea școlilor din acest perimetru ar avea de suferit limba maternă croată, element esențial pentru menținerea identității noastre pe aceste meleaguri.

Adrian Doxan, inspectorul general de atunci, într-un interviu acordat ziarului Hrvatska grančica, a demontat aceste temeri explicând că școala din Rafnic „a

funcționat întotdeauna ca școală în limba română”. Doxan a mai specificat și că atunci, în ceasul al doisprezecelea „a existat o solicitare a unui grup de părinți din Rafnic care au dorit învățământ în limba minorității” (adică în limba croată n.r), dar fu prea târziu, decizia de strămutare era deja luată.

Astfel de decizii pot fi luate

continuare în pag. 7

continuare din pag. 6

(și probabil vor fi luate!) și pentru restul școlilor din comuna Lupac, indiferent dacă au sau nu personalitate juridică, pentru că și ele funcționează ca școli în limba română. Este doar o chestiune de timp...

E tardiv să vorbim dacă aceste lucruri se puteau întâmpla și în situația în care, la în-

ceputurile anilor 90, părinții acceptau învățământul bilingv în toate unitățile școlare din zona satelor noastre. Există atunci, ca și în zilele noastre de altfel, temerea că elevii minorității noastre croate, în condițiile în care la școală s-ar fi predat anumite materii în limba croată, să nu asimileze cum trebuie limba română, fapt care i-ar fi dezavantajat în viitor într-o eventuală competiție cu elevii nativ vorbitori de limbă română.

Multe studii contrazic, însă, aceste temeri și le resping, totodată, ca fiind nefondate.

Dar, să nu disperăm...încă! Mai avem un an, cel puțin, pentru a gândi bine asupra posibilităților pe care le avem pentru a încerca salvarea școlilor noastre.

Eu propun, dacă îmi este permis, să cugetăm puțin și în croată!

Daniel Lucacela

STARI OBIČAJI POKLADA

Vodnik je jedan od malobrojnih karaševskih sela koji je očuvao drevnu tradiciju poklada.

Utorkom prije pepelnice, u novija vremena čak i nedjeljom, na ulicama ovog malog sela možeš i dan danas vidjeti stari, tradicionalni način kostimiranja i maskiranja mladića, koji idu od kuće do kuće kako bi istjerali zlo i oslobodili mjesto za boravak dobrih sila. Gazde bi zauvrat pruženim uslugama častili mošulje (kako se ti maskirani mladići nazivaju) jednom čašicom dobre domaće rakije te raznim tradicionalnim kolačima i palačinkama, specijalno pripremljenim za ovu priliku.

Pitali smo učiteljicu Mariju Vlašić u kojoj se mjeri održala ova tradicija u Vodniku, tako kako je stari pamte, i koje su bile promjene tijekom vremena. „Poklade se tegle odavna u Vodniku, kako bi se reklo: od kad je Bog ješte odil po zemlji. Misim će su naši preci, kad su se naselili ovde, došli s tem običajem. Sve se menja u našim životu. Generacije se minjaju, ekonomske prilike se minjaju, a što se tiče poklada i te običaj je doživljava neke promene u vremenu. Na primjer, prije 80. godina luđe su se najviše činili mošulje, a posi su polagano, polagano počele i žene...one koje su bile najkuražne.

U ranu zoru, poranini, ako si dete, ne možeš više da spiš če se čuju zvone. To znači če idu mošulje u kužusi, u veliki kužusi

što su ovčari niki put nosili. Na lice stave neku masku kako nađu, a zvone, šta po više, povežu za kožuv. Ti mošulje idu, i u nidelju poranini i u tornik, cela grupa od deset, petnajst ili dvadeset, šta su oni. Idu od doma do doma, de su luđe od dobre volje. Čokću na vrata, izlezne gazda i ji počasti s ništem. Veleli su naši

maske možeš bez brige da se doblizeš voljenoj.

Jako zanimljivo je što mi pripovijedala žena za njezina unuka! Veli če prije nekoliko godina njegov nena ne ga manul da dođe doma iz Hrvatske za poklade, če su imali mlogo posla tamo. To dete se razbolelo i dve nidelje je ležal u postelji. Su ga stigli vetri. Ondak su rekla starešina če nikad više nelaju da mu zabrane tu stvar i če to mora da se napravi kako da se lepo živi u ciljo godini. Ovu godinu su čak iz Frankfurta došli niko-liko diteta u Vodnik i su išli i specijalno za ove običaj da kupe novi kožusi, če oni stari njini ne su više valjali.”

Pored gore opisanih „mošulja”, u Vodniku (ali i drugim karaševskim selima) mladići znaju se kosti-

stari da ako primneš mošulje u svoj dom laš da imaš dobru godinu, la da ti rodi voće, ne laju da ti budu bolni u familiji i tako dalje. Najviše svrate mošulje tamo de su mlade defke, če kad si ispod

mirati i u tradicionalnu karaševsku nošnju, a najčešća odabrana tema njihovog igrokaza jest karaševska svadba. Ali, o tome ćemo sljedeće godine...

Daniel Lucacela